

V roce 1915 provedla Osmanská říše brutální kampaň deportace a zabíjení příslušníků etnické arménské komunity, které obviňovala z podpory Ruska v 1. světové válce. Pokyn k tomuto činu vydal ministr vnitra Osmanské říše, Mehmed Talat Pasha, jenž dne 24. dubna 1915 nařídil deportaci téměř celé populace Arménů ze severovýchodní části říše do pouští Sýrie. V procesu přesídlení byla většina mužů zabita tureckými bezpečnostními silami nebo útočícími kurdskými kmeny. Ženy a děti přežily ve větším počtu, ale byly během pochodů vystaveny otřesnému drancování, únosům a znásilňování. Ke konci 1. světové války zůstala v původních oblastech svého osídlení sotva desetina arménského obyvatelstva Osmanské říše.

Oběťmi této kampaně se stalo více než milion Arménů, kteří byli zavražděni nebo zemřeli vysílením během přesídlovacích pochodů. Již v r. 1918 považovali přední státníci doby (například Theodore Roosevelt) deportaci a masakr Arménů za jedno z nejhorších zvěrstev 1. světové války. Arméni si tradičně připomínají tuto tragédii (v arménštině „Meds Yeghern“, neboli „Velká katastrofa“) dne 24. dubna.

Turecko dodnes není ochotno přiznat vinu za spáchání genocidy na arménském národu.

Postoj světového společenství k otázce uznání genocidy

Tragické události v letech 1915-1923 dosud (5/2015) oficiálně uznalo za genocidu Arménů 22 zemí, mezi nimi pak 10 členských států EU (Francie, Itálie, Nizozemsko, Belgie, Švédsko, Řecko, Litva, Polsko, Slovensko, Kypr a naposledy, v dubnu 2015, Rakousko), dále pak Kanada, Rusko, Švýcarsko a několik latinskoamerických zemí. Genocida byla uznána i řadou regionálních vlád – například už 44 státy USA, Walesem, Skotskem, Severním Irskem, Baskickem či Katalánskem. Z mezinárodních organizací a institucí události v Osmanské říši označily ve svých rezolucích jako genocidu např. Evropský parlament, Světová rada církví, sdružení zemí Mercosur či největší evropská politická strana – Evropská lidová strana, sdružující 78 členských politických stran z 39 zemí, mající i největší zastoupení v Evropském parlamentu, Evropské radě či Evropské komisi. Nejnověji, v dubnu 2015, pak represe vůči Arménům označil za genocidu papež František.

Za genocidu naopak tyto tragické události odmítly uznat Turecko a Ázerbájdžán.

Česká republika dosud tragické události v Osmanské říši jako genocidu explicitně neuznala - stejně jako výrazná většina zemí EU a OSN. Oficiální postoj ČR k otázce tzv. arménské genocidy je, že se jednalo o nesmírně tragické události, jejichž zhodnocení by se měli ujmout především nezávislí historikové. Dne 14. dubna 2015 přijal Zahraniční výbor PS PČR k uctění památky nevinných obětí „Usnesení ke 100. výročí arménské genocidy“. Přijetí tohoto dokumentu neznamena ale uznání arménských událostí za genocidu Českou republikou; to může učinit pouze vláda či Parlament.